

India népessége meghaladja az 1,4 milliárdot, ami nem is rossz dolog

Rhithu Chatterjee: India's population passes 1.4 billion – and that's not a bad thing
NPR, *Heard on Morning Edition*, 2023. június 8. (online)

URL: <https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2023/06/08/1180454049/india-is-now-the-worlds-most-populous-nation-and-thats-not-necessarily-a-bad-thi>

Az alábbi fordítás a washingtoni alapítású, közszolgálati híreket és kulturális ismertetéseket sugárzó National Public Radio (NPR) legismertebb reggelenkénti adásában, a Morning Editionben 2023. június 8-án elhangzott riportbeszélgetés internetes leirata alapján készült. (R. G.)

India lett a világnépességben a „number one”. A Mumbaiban működő Nemzetközi Népesedéstudományi Intézet külső falán egy népességszámláló óra található, amely 2023. június 2-án, a felvétel pillanatában az alábbi képet mutatta:

India jelenleg már a világ legnépesebb országa 1,486 milliárd fővel. 2023 áprilisában előzhetette meg Kínát az ENSZ előszámításai szerint. India népessége továbbra is gyarapszik.

A puszta számok alapján autóktól és gyalogosoktól hemzsegő városi utcák, az ingázó utasokkal ajtóig zsúfolt vasúti kocsik, valamint élelmszerhiány és környezetpusztulás képzete tárulhat

elénk. A valóság az, hogy India hatóságai évtizedek óta erőteljes közegészségi kampányokat folytatnak a népességnövekedés lassítása érdekében. Időről időre kényszerintézkedésekhez is folyamodtak a férfiak és nők meddővé tételére. A népességi boom azonban ma már nem feltétlenül tekintendő népességi bombának.

„Véleményem szerint Indiában azt a fő kérdést kell feltenni, hogy mit kíván kezdeni a népességével” – mondja Jennifer Sciubba, a népesedési trendek kutatója a washingtoni Wilson Centernél, aki a *8 Billion and Counting: How Sex, Death and Migration Shape our World (8 milliárd és tovább-számolás: hogyan alakítja világunkat a szex, a halál és a migráció?)* című könyv szerzője. „Itt vagyunk ezzel az 1,4 milliárd fővel Indiában, és az országnak kell majd eldöntenie, hogy ez inkább erőforrást vagy terhet jelent-e számára.”

A 8 milliárdos világnépesség nagyjából hatodrésze él Indiában, és egyesek most is a túlnépesedés miatt aggodalmaskodnak. Csakhogy az ország népességének növekedési kilátásai jelentősen megváltoztak. Ennek egyik oka, hogy az utóbbi évtizedekben drámai módon csökkent a növekedési ráta.

„India teljes termékenységi aránya eljutott az egyszerű népességreprodukció szintjére, vagyis két gyermek szükséges a két szülő számszerű helyettesítéséhez” – mondja Poonam Muttreja, a nonprofit Indiai Népesedési Alapítvány ügyvezető igazgató-nője. Tény, hogy a nagy létszámú fiatal népesség kedvező helyzetet jelent. Az emberek egyre biztatóbbnak látják, hogy a népes fiatal évjáratok vezetésével további gazdasági növekedés lesz elérhető. Természetesen minden azon múlik, hogyan menedzseli az ország saját óriási méreteit.

India korábbi szigorú népességszabályozási intézkedéseit gyakran nyugati kutatások és finanszírozások támogatták, és sokszor a szegényeket és marginalizált helyzetben lévőket célozták meg. „Az idők során azt tapasztalhattuk, hogy a felsőbb osztályokhoz, az elithez tartozók nagyon aggodtak, mert a társadalom szegényebb rétegeinek olyan sok gyermekük volt, hogy nem tudták megfelelő táplálásukat és gondozásukat ellátni” – mondja Sciubba. Az ő és más kutatók véleménye is, hogy ez a túlnépesedéstől való félelmek többségének alapja. Sonalde Desai, a Marylandi Egyetem demográfusa, India népességváltozásainak kutatója szerint „az indiai népességgel kapcsola-

tos félelmek nagyobbak a nyugati világban, mint magában Indiában”.

Egyszóval, India továbbra is megpróbálja ki-módolni, hogyan lehet a növekedést mindenki jólétének javára fordítani – vagyis biztosítani, hogy a következő generáció hozzájusson a jobb élethez szükséges oktatáshoz, munkához, egészségi ellátáshoz és közszolgáltatásokhoz.

A népesség olyan, „mint valami elefánt egy szobában” – vélekedik Mukta Naik várostervező, az Új-Delhi Politikatudományi Kutatóközpont munkatársa. „Itt van ez az embertömeg, és mindnyájuknak biztonságban kell lennie. Biztonsági hálózatokra van szükségük, és megélhetést kell találniuk.”

India kezdi felismerni azt a környezeti nyomást, amelyet egy ilyen hatalmas népesség gyakorol a gyorsan urbanizálódó vidékre. Ugyanakkor a korábbi népesedésszabályozási törekvésekkel szemben az indiai törvényhozók árnyaltabb politikát kívánnak megvalósítani az ország népesedési változásait illetően, fenntarthatóbb módszereket kidolgozva az élet és a megélhetés javítására.

„Egyes indiai vezetők korábban úgy vélték, hogy a nagyszámú fiatal már önmagában segít majd a gazdaság felfuttatásában” – állítja Muttreja. „India azonban már rájött, hogy az ilyesmi nem megy automatikusan magától, hanem a fiatalságba be is kell fektetni.”

Újabb adatok szerint nő az országban a munkanélküliség aránya. Különösen a városokban élő fiataloknak kell megküzdeniük a munkalehetőséggért. A képzetesebb munkaerő létrehozására tett egyik kísérlet az, hogy a fiatalok számára külföldi munkahelyeken találjanak foglalkoztatást. 2021-ben India egyezményt kötött Japánnal, hogy betanított szakmunkásokként indiai munkaerőt alkalmazzanak bizonyos szakterületeken, mint például az ápolás, építés, mezőgazdaság és halászat, és a Japánban végzett munka során fejlesszék szaktudásukat.

Más törekvések a helyi lehetőségek kiaknázását célozzák meg. Naik kiemeli, hogy India számos kisebb városában startup inkubátorközpontokat hoztak létre, amelyek mentorálási, munkavégzési és kapcsolatteremtési szolgáltatást nyújtanak. Továbbá minden város építhet a már meglévő lehetőségekre is a működő ágazatok és a helyi tapasztalatok terén.

Például a nagyvárosokban kiválóan működhet a tisztasági és hulladékgazdálkodási szolgáltatás.

Ennek megfelelően ott olyan fenntartható technológiai megoldásokon dolgozhatnak startup vállalkozások, mint a fűtőanyag előállítás hulladékból vagy a szennyvíz tisztítása és újrahasznosítása. Hasonlóképpen egy mezőgazdasággal is rendelkező kisebb városban lehetnének agrártermékeket feldolgozó kezdő vállalkozások. Ez utóbbi ugyan kevésbé technológiaigényes, ám jobban alkalmazkodik ahhoz, amire a városnak vagy a régióknak szüksége van.

India hatalmas metropoliszai évtizedek óta milliós tömegeket vonzanak az ország falvaiból és kisebb városaiból. A megacityk környezeti terheit látva India vezetése átállt a kisebb városok fejlesztését elősegítő intézkedések támogatására. A légszennyezés és a városokban tapasztalható hőszint emelkedése nagy árat követel az emberi egészség szempontjából. Az olyan nagyvárosok, mint Új-Delhi, kimerítik a talajvízkészletüket. A Mumbaihoz és Delhihez hasonló megapoliszok rendkívüli mértékben zsúfoltak, az ingatlanárak nagyon magasak, és az életminőség megfelelő szinten tartása a nagyvárosokban egyre nehezebb.

A Covid19-járvány éles megvilágításba helyezte a nagyvárosok legsérülékenyebb lakóinak bizonytalan létezését — a milliányi bevándorolt szezonális munkásait, akik elvesztették megélhetési lehetőségüket, és tömegesen hazatérésre kényszerültek. Sokan életüket vesztették a kimerültségtől gyaloglás vagy autóstop közben. Több ezren szenvedtek halálos vonatbalesetet, amikor a vasúti sínpályán gyalogoltak hazafelé (mivel ez több kilométerrel rövidebb volt, mint közúton).

A válság arra ösztönözte a politikusokat, hogy alaposabban gondolják át, „hogyan lehet segíteni az ország legkülönbözőbb vidékein élő embereknek, hogy ne érezzék túlterheltnek és szűknek városaikát, ne akarják elhagyni a kisebb városokat és vidéki területeket” – véli Desai.

A munkák részben elkezdődtek, a korábbiakhoz képest előtérbe helyezve a kisebb városok fejlesztését. Példa erre a Smart Cities Mission (Okos Városok Program), amelyet 2015-ben indított el a szövetségi kormány, azzal a céllal, hogy az ország különböző területein lévő 100 kisebb városnak se-

gítsen a jobb infrastruktúra, a technológiák, a közművek és szolgáltatások, valamint a fenntartható környezeti megoldások megvalósításában. Egy másik program a kisvárosi életkörülmények javítását célozta meg, olyan kedvezményezett családoknak pénzt juttatva otthonuk felújítására, amelyek tagjai így a teljesen leromlott szerkezetű otthonukból valami nagyobb és élhetőbbet hozhattak létre.

Az ilyen jellegű programok „kaszádhatást” fejtenek ki a családokra, különösen olyan személyek esetében, akiknek kapcsolataik vannak közeli vidéki településekkel. Ez lehetővé teszi számukra, hogy befogadják a falusi rokonokat, akik a városban szeretnének jobb jövedelemforrást találni. A családok számára ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy lakásuk egy részét bérbe adják tanulási vagy álláskeresési céllal vidékről jött fiataloknak.

Egy másik tényező, amely megkönnyíti a népesség mozgását, a jobb közutak és közlekedési lehetőségek megvalósítását célzó beruházások a vidéki területeken, ahol egyébként India népességének túlnyomó többsége él. Azokban a falvakban, amelyekben jobb a közúti infrastruktúra és az autóbuzsos utazás lehetősége, az emberek inkább a közeli városokba fognak ingázni és ott vállalnak munkát, ahelyett, hogy a nagyvárosokba költözzenek.

India vezetői mindezt nem feltétlenül kapcsolják össze a népesedési kérdésekkel, de az említett intézkedések hozzájárulnak a javak egyenletesebb és igazságosabb eloszlásához a hatalmas országban.

Ugyanakkor hosszú utat kell még megtenniük ahhoz, hogy a kisebb városok tisztább és fenntarthatóbb alternatívát kínáljanak a megacitykkel szemben. Naik egy főmunkatársa szerint a kisebb városok helyhatóságai keveset tesznek a közszolgáltatások terén, többnyire csupán összegyűjtik a szemetet, és általában azt sem valami jól. Nekik ennél sokkal többet kellene tenniük, hogy ezek a települések hosszú távon élhetőek legyenek. Mindközben kutatásaik azt mutatják, hogy az indiai falvak és kisvárosok lakói egyre többen az otthonuk és családjuk közelében maradnak, és sokan közülük jobb életet remélnék.

RÓZSA GÁBOR